

گنجینه سوال رایگان

+ پاسخ تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱-۷۶۷۰۳۸۵۸

۰۹۱۲-۳۴ ۹۴ ۱۳۴

	۱	۲	۳	۴
۱ -	☐	☐	☒	☐
۲ -	☐	☒	☐	☐
۳ -	☒	☐	☐	☐
۴ -	☒	☐	☐	☐
۵ -	☐	☒	☐	☐
۶ -	☐	☐	☐	☒
۷ -	☐	☒	☐	☐
۸ -	☒	☐	☐	☐
۹ -	☐	☐	☒	☐
۱۰ -	☐	☒	☐	☐
۱۱ -	☐	☒	☐	☐
۱۲ -	☐	☐	☐	☒
۱۳ -	☒	☐	☐	☐
۱۴ -	☐	☒	☐	☐
۱۵ -	☐	☐	☒	☐
۱۶ -	☐	☒	☐	☐
۱۷ -	☐	☒	☐	☐
۱۸ -	☐	☐	☐	☒
۱۹ -	☐	☒	☐	☐
۲۰ -	☐	☒	☐	☐
۲۱ -	☐	☒	☐	☐
۲۲ -	☐	☐	☒	☐
۲۳ -	☒	☐	☐	☐
۲۴ -	☐	☒	☐	☐
۲۵ -	☐	☐	☐	☒
۲۶ -	☐	☐	☐	☒
۲۷ -	☐	☐	☐	☒
۲۸ -	☐	☐	☐	☒
۲۹ -	☒	☐	☐	☐
۳۰ -	☒	☐	☐	☐

۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قضیه «هیچ الف ج نیست»، نتیجه این قیاس و معتبر است و صادق است. «هر الف ج است»، متضاد نتیجه است؛ پس کاذب است. «هیچ ج الف نیست»، عکس مستوی نتیجه است و صادق است. «بعضی ج الف است»، نقیض عکس مستوی نتیجه است و چون عکس مستوی نتیجه صادق بود، پس این قضیه کاذب است.

۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه بیان شده است که اگر قضیه‌ای کلی، صادق باشد می‌توان از صادق بودن قضیه جزئی متداخل آن هم اطمینان داشت (طبق وضعیت صدق و کذب دو قضیه متداخل)، ولی محتوای سایر گزینه‌ها استقرای تعمیمی یا تمثیل یا استنتاج بهترین تبیین را بیان می‌کنند که در هیچ‌یک، از صادق بودن نتیجه نمی‌توان مطمئن بود.

۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «دوستان من» مجموعه‌ای معین است که محمول به کل آن، در حالی که جمع است نسبت داده شده؛ پس قضیه شخصی محسوب می‌شود و در قضایای شخصی همه مصادیق موضوع (همان یک فرد) موردنظر است؛ پس دارای علامت مثبت است و همه مصادیق محمول موردنظر است، زیرا نسبت آن سالبه است.

۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای آنکه رابطه‌ای میان دو قضیه برقرار باشد، باید جزء مشترکی میان آن‌ها وجود داشته باشد. یعنی لازم است موضوع یا محمول یکی، قرین موضوع یا محمول دیگری باشد. به همین دلیل، به این نوع از قیاس، قیاس اقترانی می‌گویند.

۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قضایای جزئی تضاد ندارند، یعنی رابطه تضاد میان دو قضیه کلی برقرار می‌شود. عکس مستوی موجب جزئی، همان موجب جزئی است و فقط جای موضوع و محمول عوض می‌شود. قضیه متداخل موجب جزئی، موجب کلی است.

۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر قضیه‌ای کاذب باشد، متضاد آن نامعلوم است؛ چون صدق دو قضیه متضاد محال است، ولی کذب آن‌ها جایز است. اگر قضیه‌ای صادق باشد، نقیض آن حتماً کاذب خواهد بود؛ چون اجتماع دو قضیه متناقض در صدق و کذب جایز نیست.

۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چهار قضیه محصوره از نظر صدق و کذب و تغییر کمیت و کیفیت، دارای روابطی با یکدیگر هستند. رابطه دوه‌دوی میان این قضایا، در مربعی به نام مربع تقابل نشان داده می‌شود. مربع تقابل نشان می‌دهد که میان قضایای محصوره (با موضوع و محمول یکسان)، حداقل چهار رابطه وجود دارد. در این روابط، با دانستن صدق یا کذب یک قضیه و بدون مراجعه به منبع دیگر می‌توان صدق یا کذب قضیه دیگر را تعیین کرد.

۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «شهادی کربلا» مجموعه‌ای معین است و جزئی محسوب می‌شود؛ زیرا محمول هفتاد و دو تن بودن به کل افراد موضوع، نسبت داده شده، نه به تک‌تک مصادیق آن؛ پس این قضیه، شخصی است.

۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. حدوسط قیاس اول «مؤمن» است که در هر دو مقدمه دارای علامت منفی است، پس این قیاس نتیجه‌ی معتبری ندارد، و نتیجه‌ی معتبر قیاس دوم به صورت «بعضی دانش‌آموزان متفکر هستند» معتبر است ولی به صورت «هر دانش‌آموزی متفکر است»، معتبر نیست، زیرا موضوع نتیجه که «دانش‌آموز» است دارای علامت مثبت است ولی در مقدمه‌ی اول دارای علامت مثبت نیست.

۱۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی «هر دانایی انسان است» و «بعضی دانایان انسان هستند»، تداخل است. رابطه‌ی «بعضی انسان‌ها دانا هستند» و «هیچ انسانی دانا نیست»، تناقض است. رابطه‌ی «بعضی انسان‌ها دانا هستند» و «بعضی داناها انسان هستند»، عکس مستوی است و رابطه‌ی «بعضی انسان‌ها دانا هستند» و «هر دانایی انسان است» نیز عکس مستوی است.

۱۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چون نتیجه موجب است، پس حتماً مقدمه دوم موجب بوده است و نمی‌تواند «بعضی الف ج نیست» باشد و چون ب در نتیجه ذکر شده و در مقدمه اول هم آمده، پس در مقدمه دوم نمی‌تواند ذکر شود؛ زیرا در آن صورت باید حد وسط باشد و حد وسط در نتیجه حذف می‌شود. پس مقدمه دوم فقط می‌تواند «بعضی الف ج است» باشد.

۱۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در تداخل، اگر کلی صادق باشد، قضیه جزئی آن نیز صادق است؛ پس گزینه ۴ درست است، ولی در گزینه ۱ چون کلی، کاذب بوده، پس قضیه جزئی متداخل آن نامعلوم خواهد بود. در گزینه ۲ چون قضیه جزئی، صادق بوده، پس قضیه کلی متداخل آن نامعلوم است. در گزینه ۳ چون قضیه اول صادق است، قضیه متناقض آن حتماً کاذب است.

۱۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لفظ «ناطق» حدوسط است و چون در هر دو مقدمه محمول واقع شده پس شکل دوم است. چون حدوسط در هر دو مقدمه دارای علامت منفی است؛ بنابراین نتیجه معتبری ندارد.

۱۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نتیجه معتبر این قیاس «هیچ الف ج نیست» است و صادق است و عکس مستوی آن می‌شود «هیچ ج الف نیست». که آن هم صادق است. ولی «بعضی الف ج است». نقیض نتیجه است و کاذب است و قضیه «بعضی ج الف است». نقیض عکس مستوی نتیجه است که آن هم کاذب است.

۱۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این قیاس، لفظ «مجرد» که حدوسط آن است به دو معنای مختلف به کار رفته است و شرایط حدوسط رعایت نشده است.

۱۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چهار شکل قیاس اقترانی براساس جای حدوسط در دو مقدمه که به چهار حالت قابل تصور است به دست آمده است.

«بانک سوال موسسه یاوران دانش»

۱۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در تداخل اگر قضیه جزئی صادق باشد نمی‌توان به صدق کلی پی برد و صدق یا کذب کلی نامعلوم است، ولی اگر جزئی کاذب باشد حتماً کلی آن هم کاذب است. در عکس مستوی نیز قضیه سالبه جزئی، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد. در دو قضیه متناقض اگر یکی صادق باشد دیگری حتماً کاذب است.

۱۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قضیه «بعضی غیر الف، ب نیست»، متداخل قضیه «هیچ غیر الف، ب نیست» می‌باشد. قضیه «بعضی غیر الف، ب است»، با قضیه قبلی خود رابطه تداخل تحت تضاد دارد.

۱۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. روابط تقابل میان دو قضیه محصوره که دارای موضوع و محمول یکسان هستند ولی در سور یا نسبت و یا در هر دو تفاوت دارند، برقرار است ولی در این گزینه، دو عبارت ذکر شده موضوع و محمول یکسانی ندارند.

۲۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. محتوای این عبارت یک قضیه است، زیرا در آن خبری داده شده و حکم و قضاوت وجود دارد، یعنی می‌توان گفت که این جمله صادق است و او همچون ماه تابیده، یا خیر کاذب است. اما در سایر عبارات جمله ناقص است و حکم و خبری در آن‌ها وجود ندارد.

۲۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رابطه حیوان و دارای حواس تساوی است. زیرا «هر حیوانی دارای حواس (حساس) است» و «هر دارای حواس (حساسی) حیوان است»؛ و اگر «هر حیوانی حساس (دارای حواس) است»، صادق باشد طبق قاعده تداخل، قضیه «بعضی حیوان‌ها دارای حواس هستند» نیز صادق است.

۲۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از این دو مقدمه می‌توان یک قیاس اقترانی شکل سوم ساخت که نتیجه معتبر آن می‌شود: «بعضی ج، الف نیست» و صادق است. قضیه «هر ج، الف است». نقیض نتیجه است و حتماً کاذب است. قضیه «بعضی الف، ج نیست». عکس مستوی نتیجه است و چون سالبه جزئی، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد، یعنی عکس آن ممکن است صادق یا کاذب باشد. قضیه «هیچ ج، الف نیست». متداخل نتیجه است و اگر جزئی صادق باشد، قضیه کلی متداخل آن ممکن است صادق یا کاذب باشد.

۲۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در الف: اگر قضیه A صادق باشد، B قضیه متداخل جزئی آن و صادق است و همچنین B می‌تواند عکس مستوی آن باشد و صادق است.

در ب: اگر قضیه A صادق باشد، B متناقض آن و کاذب است و همچنین می‌تواند قضیه متضاد آن و کاذب باشد.

در ج: اگر قضیه A کاذب باشد، B قضیه متداخل کلی آن و کاذب است.

۲۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در مصرع اول این بیت، قضیه شرطی و در مصرع دوم، قضیه‌ای حملی وجود دارد.

در گزینه ۱ در مصرع اول، قضیه حملی و در مصرع دوم، قضیه‌ای وجود ندارد و جمله انشائی است.

در گزینه ۳ یک قضیه شرطی منفصل وجود دارد.

در گزینه ۴ دو قضیه حملی وجود دارد.

۲۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هر دو مقدمه سالبه نیستند.
حد وسط در دو مقدمه منفی نیست.
«ب» که در نتیجه + است، در مقدمه‌ی دوم نیز + است.

۲۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در کلیه‌ی قیاس‌های معتبر شکل دوم، هر دو مقدمه نمی‌توانند موجب باشند، چون در آن صورت حد وسط در دو مقدمه دارای علامت منفی خواهد بود، هم‌چنین در این قیاس نتیجه قطعاً سالبه است.
بررسی گزینه‌ها:
(۱) در قیاس‌های معتبر شکل دوم، هر دو مقدمه نمی‌توانند موجب باشند، اما ممکن است مقدمه‌ی اول موجب و یا سالبه باشد.
(۲ و ۴) در قیاس‌های معتبر شکل دوم، کمیت مقدمه‌ی اول هم می‌تواند کلی و هم جزئی باشد، اما کمیت مقدمه‌ی دوم در یک قیاس معتبر شکل دوم باید کلیه (موجب‌ی کلیه و یا سالبه‌ی کلیه) باشد.
(۳) در قیاس‌های معتبر شکل دوم، حد وسط باید در یک مقدمه علامت منفی داشته باشد، زیرا در قیاس‌های معتبر شکل دوم یکی از مقدمات باید موجب باشد، در نتیجه حد وسط در یک مقدمه علامت منفی خواهد گرفت.

۲۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در تداخل، اجتماع و ارتفاع جایز است، یعنی هر دو طرف می‌توانند درست باشند یا هر دو طرف می‌توانند اشتباه باشند. (در درستی جمع شوند و در اشتباه بودن رفع شوند).
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) در نسبت تضاد، اجتماع محال است، یعنی هر دو طرف نمی‌توانند همزمان درست باشند.
(۲) در تناقض قضایای شخصی، کافی است نسبت را عوض کنیم. (ایجاب را سلب کنیم و برعکس).
(۳) در نسبت تناقض، هر دو طرف نمی‌توانند همزمان درست باشند و یا همزمان غلط باشند.

۲۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در رابطه‌ی تداخل تحت تضاد، از کذب یک قضیه‌ی جزئی به صدق قضیه‌ی جزئی دیگر دست می‌یابیم، اما از صدق یک قضیه‌ی جزئی نمی‌توان به صدق یا کذب قضیه‌ی جزئی دیگر دست یافت.

۲۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گاهی مقدمه‌ها به ترتیب منطقی نیستند و جای مقدمه‌ی اول و دوم عوض می‌شود! هر قیاس ۲ مقدمه دارد.

۱- مقدمه‌ی اول ← موضوع نتیجه در آن قرار دارد.

۲- مقدمه‌ی دوم ← محمول نتیجه در آن قرار دارد. به قیاس زیر توجه کنید.

هر شاعری انسان است ← انسان در نتیجه در جایگاه محمول است پس از نظر منطقی، این مقدمه‌ی دوم یا کبری قیاس ما است.

سعدی شاعر است ← سعدی در موضوع نتیجه ذکر شده پس از نظر منطقی، این مقدمه‌ی اول یا صغری قیاس ما است.

.....

سعدی انسان است.

از مثال بالا نتیجه می‌گیریم جایگاه موضوع و محمول است که مقدمه‌ی اول یا دوم بودن قیاس را تعیین می‌کند، نه ترتیب نوشتن آن!

به عبارت دیگر، این که کدام مقدمه‌ی اول نوشته شود مهم نیست، بلکه باید براساس قاعده‌ی بالا عمل کنیم. بررسی گزینه‌ها:

۱) اگر براساس ترتیب نوشته‌شده بخوایم شکل قیاس را مشخص کنیم، شکل چهارم صحیح است اما براساس نکته‌ی بالا، شکل اول است! (حد وسط در مقدمه‌ی اول، محمول و در مقدمه‌ی دوم، موضوع است.)

۲) اگر براساس ترتیب نوشته‌شده بخوایم شکل قیاس را مشخص کنیم، شکل چهارم صحیح است اما براساس نکته‌ی بالا، شکل اول می‌باشد! (حد وسط در مقدمه‌ی اول، محمول و در مقدمه‌ی دوم، موضوع است.)

۳) شکل اول است. (حد وسط در مقدمه‌ی اول، محمول و در مقدمه‌ی دوم، موضوع است.)

۴) شکل دوم است. (حد وسط در مقدمه‌ی اول، محمول و در مقدمه‌ی دوم نیز محمول است.)

۳۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

هیچ کس جز علی (ع) فاتح خیبر نیست = علی (ع) فاتح خیبر است ← شخصیه است، چون موضوع جزئی دارد.